

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή της Σαμαρείτιδος – Ιωάν. 4, 5-42 (10/5/2015)

Διάλογος ζωής και αλήθειας

Το σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα, αγαπητοί μου αδελφοί, έχει μεγάλη σημασία για την πνευματική μας ζωή, αλλά και για τη διευθέτηση των σχέσεών μας με τους ανθρώπους και τον Θεό. Ο Χριστός, οδοιπορών προς τη Γαλιλαία, διέρχεται την περιοχή της Σαμαρείας και καθώς είναι κουρασμένος από την οδοιπορία στέκεται στο γνωστό και ιστορικό πηγάδι του Ιακώβ, για να ξεκουραστεί και να δροσιστεί. Και ενώ βρισκόταν εκεί, έρχεται μια γυναίκα με τη στάμνα στα χέρια, για να πάρει νερό. Και ξεκινά ανάμεσα στους δύο, στο Χριστό και στη Σαμαρείτιδα, ένας διάλογος ζωής, αποκάλυψης και σωτηρίας.

Ο Χριστός της ζητάει νερό και κείνη του λέει «εσύ ένας Ιουδαίος, ζητάς από μια Σαμαρείτιδα γυναίκα να σου δώσει νερό; Δεν ξέρεις ότι μεταξύ των Ιουδαίων και των Σαμαρειτών υπάρχει έχθρα;» Και ο Χριστός τότε αρχίζει να θεολογεί και να της λέει ότι, «εγώ είμαι σε θέση να σου δώσω ένα νερό, από το οποίο αν πεις δεν θα διψάσεις ποτέ». Εκείνη απόρησε: «ποιο είναι αυτό το νερό που μπορώ να πω και να μην ξαναμπώ στον κόπο να έρχομαι τόσο δρόμο μέσα στην κάψα του ήλιου για να πάρω στη στάμνα μου νερό». Νόμιζε ότι της ομιλεί για υλικό νερό, όμως, ο Χριστός της μιλούσε για το πνευματικό ύδωρ του Λόγου Του, του Ευαγγελίου, το οποίο όποιος άνθρωπος δεχθεί μέσα του, ξεδιψά πνευματικά και αναψύχεται ψυχικά.

Ο διάλογος αυτός είχε και άλλα στοιχεία, καθώς έφερε στην επιφάνεια την αμαρτωλότητα της γυναίκας. Είχε σχέση με πέντε άνδρες στην προηγούμενη ζωή της και τώρα ήταν με έναν έκτο ο οποίος και αυτός δεν ήταν νόμιμος σύζυγός της. Σε ένα άλλο σημείο ο Χριστός αποκάλυψε την ουσία Του, την Μεσσιανικότητά Του: «Εγώ είμαι ο Χριστός τον οποίο επιζητείς· ο Μεσσίας, που αναμένουν οι αιώνες και η ανθρωπότητα». Και ο λόγος Του γίνεται ακόμα πιο θεολογικός, όταν έρχεται σε σημεία που αφορούν τη λατρεία του Θεού.

Εκείνη του είπε, «εσείς οι Ιουδαίοι λέτε πως ο Θεός λατρεύεται στα Ιεροσόλυμα, εμείς λέμε ότι λατρεύεται στο όρος Γαριζίν». Και Εκείνος της απαντά ότι «ο Θεός είναι Πνεύμα και το Πνεύμα

λατρεύεται όχι με τρόπο εξωτερικό και σχήματα τυπικά, αλλά με βαθύ πνευματικό τρόπο, με αλήθεια και πνευματικότητα».

Αυτή είναι, σε γενικές γραμμές, η περικοπή που ακούσαμε. Ο διάλογος που περιέχεται σε αυτή είχε ως αποτέλεσμα η Σαμαρείτιδα να βρει τον εαυτό της, να καταλάβει τα λάθη της, να αναγνωρίσει στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού τον αναμενόμενο Μεσσία, να γίνει αφορμή να πιστέψουν οι συμπολίτες της και να μεταστραφεί η ζωή της με τέτοιο τρόπο, ώστε από Σαμαρείτιδα, απλή γυναίκα της εποχής, να γίνει η ισαπόστολος Φωτεινή, την οποία υμνολογούν και τιμούν οι αιώνες.

Θα μπορούσαμε να σταθούμε σε πολλά σημεία τα οποία αναδεικνύει το Ευαγγελικό ανάγνωσμα, αλλά θα περιοριστούμε σε δύο μόνο. Το πρώτο είναι η ανατροπή της λογικής του παλαιού κόσμου, την οποία κάνει ο Χριστός και η είσοδος στην νέα εν Χριστώ πραγματικότητα της ελευθερίας και της αλήθειας. Τί σημαίνει αυτό; Ο Χριστός συνομιλεί δημόσια με μια γυναίκα. Αυτό ήταν απαράδεκτο για την εποχή εκείνη. Απαγορευόταν στους άνδρες να τιμούν με τέτοιο τρόπο τις γυναίκες, ώστε να συνομιλούν μαζί τους δημοσίως, γιατί οι γυναίκες, εκείνη την εποχή, δεν είχαν καμία αξία, ήταν αντικείμενα, όχι πρόσωπα, άρα το να συνομιλεί ένας άνδρας δημοσίως μαζί τους ήταν υποτιμητικό για τον ίδιο και απαράδεκτο για τα θέσμια της Ιουδαϊκής κοινωνίας εκείνης της εποχής.

Ο Χριστός δεν συνομιλεί μόνο με μια γυναίκα· συνομιλεί με μια αμαρτωλή γυναίκα, που όλοι ήξεραν ότι έχει αμαρτωλό παρελθόν. Παρά ταύτα, δέχεται να συνομιλήσει μαζί της, γεγονός ανήκουστο και αδιανόητο, πώς ένας ευσεβής Ιουδαίος, καταδέχεται και συνομιλεί δημοσίως με μια αμαρτωλή γυναίκα.

Ο Χριστός συνομιλεί με μια αλλόφυλη γυναίκα, που δεν ανήκε στο ισραηλιτικό γένος. Άρα, ήταν υποδεέστερης εθνικής καταγωγής. Ήταν απαράδεκτο για έναν Ιουδαίο να συνομιλεί και μάλιστα δημοσίως, με ένα Σαμαρείτη· το είπε και η ίδια άλλωστε: «Πώς είναι δυνατόν, εσύ ένας Ιουδαίος, να συνομιλείς με μένα που είμαι Σαμαρείτιδα; Δεν ταιριάζουν οι Ιουδαίοι με τους Σαμαρείτες».

Ο Χριστός συνομιλεί με μια αιρετική γυναίκα, γιατί οι Σαμαρείτες, κατά τους Ιουδαίους, ήταν αιρετικοί. Ήταν αίρεση της Ιουδαϊκής θρησκείας. Είχαν παραλλάξει την Ιουδαϊκή πίστη, γι' αυτό

ανάμεσα στους Ιουδαίους και τους Σαμαρείτες υπήρχε έχθρα μεγάλη, υπήρχε μίσος. Ο Χριστός καταργεί αυτό το μίσος, το οποίο στηριζόταν σε γλωσσικές και θρησκευτικές διαφορές. Ο Χριστός καταργεί την παλιά λογική, την αρρωστημένη νοοτροπία του παλαιού κόσμου και ενώνει όλους τους ανθρώπους, χωρίς διακρίσεις, είτε αυτές αφορούν στο φύλο, είτε στην εθνική καταγωγή, είτε στις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Όλα τα ενώνει και το σημείο στο οποίο ενώνονται τα διεστώτα εκείνης της εποχής και αναγεννώνται μέσα στην Εκκλησία, στην εν Χριστώ πραγματικότητα, είναι ο Ίδιος. Είναι η πίστη σε Αυτόν, είναι ο τρόπος της λατρείας του Θεού και αυτό είναι το δεύτερο σημείο στο οποίο θα σταθούμε για λίγο.

Η Σαμαρείτιδα Του είπε «εμείς πιστεύουμε ότι ο Θεός πρέπει να λατρεύεται στο όρος Γαριζίν και μόνον εκεί. Εσείς οι Ιουδαίοι λέτε ότι πρέπει να λατρεύεται μόνο στο ναό του Σολομώντος στα Ιεροσόλυμα και μόνον εκεί». Και ο Χριστός της είπε «σε διαβεβαιώ πως δεν θα αργήσει η ώρα, που οι άνθρωποι που πραγματικά αγαπούν και προσκυνούν και λατρεύουν το Θεό, θα υπερβούν όλα τα ανθρώπινα δεδομένα, που ανήκουν στη λογική του παλαιού κόσμου και θα προσκυνούν τον Θεό με πνευματικότητα και αλήθεια. Γιατί ο Θεός είναι Πνεύμα». Ο Θεός δεν λατρεύεται, περιοριζόμενος είτε σε χωρικά, είτε σε χρονικά πλαίσια. Δεν περιορίζεται σε τόπους ο Θεός, δεν λατρεύεται σε συγκεκριμένους χώρους. Λατρεύεται και προσκυνείται και δοξάζεται παντού και πάντοτε. Δεν ενδιαφέρεται ο Θεός για τον τόπο ή το χρόνο της λατρείας Του, αλλά για τον τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος Τον προσεγγίζει, Τον τιμά, Τον προσκυνεί και Τον λατρεύει. Και αυτός ο τρόπος έχει δύο βασικά χαρακτηριστικά, όπως της είπε: Καταρχάς, είναι ο πνευματικός τρόπος. Είχε στο νου του ο Χριστός εκείνη τη σκηνή στο ναό του Σολομώντος, όταν μπήκε και είδε τους εμπόρους να έχουν κατακλύσει το ναό και να βγάζουν χρήματα, εκμεταλλευόμενοι την θρησκευτικότητα των ανθρώπων. Και τί έκανε; Πήρε το βούρδουλα στα χέρια, τα αναποδογύρισε όλα και τους πέταξε έξω από τον οίκο του Θεού¹, γιατί διαπίστωσε ότι η λατρεία του Θεού δε γίνεται εν Πνεύματι, αλλά αποσκοπεί σε υλικά συμφέροντα, σε οικονομικό κέρδος, σε ιδιοτέλειες. Ο Θεός θέλει από μας να Τον λατρεύουμε εν πνεύματι, δηλ. με την καρδιά μας, με όλο μας το είναι, να λατρεύουμε Αυτόν και τίποτα άλλο. Είμαστε στην

---

¹ Ματθ. 21, 12-14

Εκκλησία γι' Αυτόν και τίποτα άλλο. Αλίμονο σε κείνους που χρησιμοποιούν τη Λατρεία ή εκμεταλλεύονται τη θρησκευτικότητα των ανθρώπων για να αποκομίσουν ίδια προσωπικά οφέλη, υλικά και εφήμερα.

Ο δεύτερος τρόπος της αληθινής λατρείας είναι η αλήθεια. Να λατρεύουμε το Θεό αληθινά και όχι συμβατικά, αληθινά και όχι παραδοσιακά, αληθινά και όχι εθιμικά, όχι επειδή αυτό επιτάσσει η παράδοση, την οποία διδαχθήκαμε από τους μεγαλύτερους, αλλά να συμμετέχουμε στη Θεία Λειτουργία, στα Μυστήρια της Εκκλησίας, γιατί αυτή η συμμετοχή είναι καρπός πίστεως, βαθιάς και ειλικρινούς πίστεως, ότι ο Χριστός είναι η Αλήθεια, ο Χριστός είναι η Σωτηρία, ο Χριστός είναι η Λύτρωση για τον καθένα μας. Αυτό σημαίνει αληθινή Λατρεία. Ότι ο Χριστός είναι ο μόνος δρόμος για να γνωρίσουμε το Θεό και να γίνουμε ένα με Αυτόν.

Πολλά μηνύματα εκπέμπονται από τη σημερινή διήγηση, αδελφοί μου. Το ένα βασικό μήνυμα είναι ότι δεν πρέπει να διακρίνουμε τους ανθρώπους. Είναι απαράδεκτο να ξεχωρίζουμε τα πρόσωπα ανάλογα με το φύλο τους, με την καταγωγή τους, αν είναι Έλληνες ή ξένοι, ανάλογα με τη θρησκευτική τους προέλευση, αν είναι Χριστιανοί ή αλλόθρησκοι και αλλόδοξοι. Είναι απαράδεκτο για ένα Χριστιανό να αντιμετωπίζει τους άλλους με αυτά τα κριτήρια. Ο Χριστός τα καταδίκασε όλα αυτά. Και έρχεται ο Παύλος και επισφραγίζει αυτήν την καταδίκη, όταν λέει ότι «μέσα στην Εκκλησία δεν υπάρχει Ιουδαίος ή Έλληνας, άνδρας ή γυναίκα, δούλος ή ελεύθερος. Όλοι είμαστε ένα μέσα στην Εκκλησία². Γι' αυτό να μην επιτρέψουμε να διεισδύσουν στην καρδιά μας τέτοιες αντιλήψεις, να μην επιτρέψουμε να καρποφορήσουν φωνές οι οποίες εκμεταλλεύονται την κρίση της εποχής για να σπείρουν το μίσος στην κοινωνία και να χωρίσουν τους ανθρώπους.

Το άλλο μήνυμα είναι ότι δεν πρέπει να κρίνουμε τους ανθρώπους, επειδή νομίζουμε ότι είναι αμαρτωλοί, εμείς οι δήθεν δίκαιοι. Ποιοι είμαστε εμείς που θα κρίνουμε τους ανθρώπους; Ποιοι είμαστε εμείς που θα μπούμε στη θέση του Χριστού, ο Οποίος είναι ο μόνος που έχει δικαίωμα κρίσης πάνω στους ανθρώπους; Μήπως είμαστε σαν τους Ιουδαίους εκείνης της εποχής; Θυμόμαστε τι έκαναν

---

² Γαλ. 3, 18

οι Ιουδαίοι όταν εντόπισαν μία αμαρτωλή γυναίκα; Την έστησαν στον τοίχο και ήταν έτοιμοι να την λιθοβολήσουν και ο Χριστός σταμάτησε το έγκλημα, σταμάτησε την εκτροπή, την παραφροσύνη³. Ο Χριστός είπε ότι οι πόρνες και οι αμαρτωλοί θα μας οδηγήσουν στην Βασιλεία των Ουρανών⁴. Γι αυτό, να μην κρίνουμε τους ανθρώπους από τα εξωτερικά τους σχήματα, από τη ζωή που νομίζουμε ότι κάνουν. Ο Χριστός δεν θα τους κρίνει έτσι. Θα τους κρίνει σύμφωνα με την προαίρεση της καρδιάς. Με τον τρόπο που επικοινωνούν και λατρεύουν τον ίδιο και πιστεύουν σ' Αυτόν.

Και ένα άλλο μήνυμα τελευταίο. Πρέπει ν' αποκτήσουμε υγιή λειτουργική συνείδηση. Να εκκλησιαζόμαστε και να μετέχουμε στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας συνειδητά, όχι παραδοσιακά και εθιμικά, αλλά με όλη τη δύναμη της ύπαρξής μας, κινούμενοι από ένα και μόνο πόθο και από έναν και μόνο λόγο, από την αγάπη στο Θεό. Γιατί, παρατηρούνται στη εποχή μας φαινόμενα οι άνθρωποι να μην εκκλησιάζονται για τον Χριστό, αλλά να εκκλησιάζονται για τον ιερέα, να πηγαίνουν εκεί που νομίζουν ότι ο ιερέας είναι καλός, ενώ οι άλλοι δεν είναι καλοί, όπου ο ιερέας είναι πνευματικός και οι άλλοι δεν είναι πνευματικοί. Υπάρχουν Χριστιανοί που πηγαίνουν στις εκκλησίες που έχουν καλλίφωνους ψάλτες, που αποδίδουν ωραία τα ψαλλόμενα, ενώ κάπου αλλού δεν υπάρχουν καλοί ψάλτες. Και έτσι δημιουργείται μέσα στην Εκκλησία μία ψευδεπίγραφη ευσέβεια και θρησκευτικότητα, ένας ιδιότυπος ελιτισμός. Μόνο που αυτή είναι ψεύτικη λατρεία, τυποποιημένη, επιφανειακή. Ο Χριστός ζητά να τον λατρεύουμε *εν Πνεύματι και αληθεία*. Αυτός είναι ο τρόπος της λατρείας, αυτός είναι ο τρόπος της ζωής μέσα στην Εκκλησία. Αυτόν τον δρόμο να ακολουθήσουμε. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

³ Ιωάν. 8, 3-9

⁴ Ματθ. 21,31